

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 20 maja 2024 r.

Pozycja 113

POSTANOWIENIE

z dnia 15 lutego 2023 r.

Sygn. akt Ts 143/21

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Piotr Pszczółkowski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej A.J. o zbadanie zgodności:

- 1) art. 23 i art. 24 § 1 i 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1740, ze zm.) w zakresie:
 - a) w jakim „pozwalają na realizację odpowiedzialności za naruszenie dóbr osobistych, Radnej Miejskiej (...), której jednak mimo obowiązku reprezentowania elektoratu (...) nie zapewniono ochrony immunitetowej (...)”, z art. 54 ust. 1 w związku z art. 16 ust. 1 w związku z art. 163 w związku z art. 45 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 1-3 oraz w związku z art. 2 w związku z art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) „pominięcia [przez] ustawodawcę określenia ustawowego przesłanek wyłączających bezprawność działania (...)”, z art. 54 ust. 1 w związku z art. 16 ust. 1 w związku z art. 163 w związku z art. 45 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 1-3 oraz w związku z art. 2 w związku z art. 32 Konstytucji,
 - c) w jakim „pozwalają na realizację odpowiedzialności za naruszenie dóbr osobistych w zakresie modelu normatywnego przeprosin poprzez ogłoszenia równego konfiskacie mienia – bez ograniczenia realną wartością ogłoszeń (...)”, z art. 64 ust. 1-3 w związku z art. 21 ust. 1 i 2 w związku z art. 45 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 1-3 w związku z art. 2 w związku z art. 32 Konstytucji;
- 2) art. 19 § 1 i 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1575, ze zm.) w zakresie „modelu normatywnego braku obowiązku wskazania wartości przedmiotu sporu – wartości ogłoszeń żądanych w ramach przeprosin z tytułu naruszenia dóbr osobistych (...)”, z art. 64 ust. 1-3 w związku z art. 21 ust. 1 i 2 w związku z art. 45 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 1-3 w związku z art. 2 w związku z art. 32 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 11 maja 2021 r. (data nadania) A.J. (dalej: skarżąca), reprezentowana przez pełnomocnika z wyboru, wystąpiła z żądaniem przytoczonym w komparycji niniejszego postanowienia na tle następującego stanu faktycznego.

Wyrokiem z 9 lipca 2019 r. (sygn. akt [...]) Sąd Okręgowy w L. I Wydział Cywilny, w sprawie o ochronę dóbr osobistych, nakazał skarżącej (radnej miejskiej) odczytanie na sesji Rady Miasta L. (bezpośrednio po uprawomocnieniu się orzeczenia) oświadczenia o treści wskazanej w jego sentencji (pkt 1). Sąd Okręgowy zasądził ponadto od skarżącej kwotę 10 000 zł tytułem świadczenia pieniężnego na wskazany w wyroku cel społeczny (pkt 2), oddalił powództwo w pozostałej części (pkt 3), a także rozstrzygnął o kosztach procesu (pkt 4).

Apelacje od powyższego wyroku wywiedli skarżąca i powodowie. Wyrokiem z 26 stycznia 2021 r. (sygn. akt [...]) Sąd Apelacyjny w L. I Wydział Cywilny zmienił punkt 1 wyroku sądu pierwszej instancji w ten sposób, że nakazał skarżącej sporządzenie i doręczenie, w terminie 30 dni od dnia uprawomocnienia się wyroku, listu do Przewodniczącego Rady Miasta L. z prośbą o jego odczytanie na sesji Rady Miasta L., w którym zawarte będzie oświadczenie o treści wskazanej w tym wyroku (pkt I lit. a), opublikowanie tekstu przepraszin wskazanego w punkcie I lit. a na własny koszt w dziennikach, tygodnikach i serwisach internetowych wyszczególnionych w punkcie I lit. b-d (pkt I), z apelacji powodów zmienił punkt 4 zaskarżonego wyroku w ten sposób, że zasądził od skarżącej na rzecz powodów wyższą kwotę, tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt II), w pozostałym zakresie oddalił obie apelacje (pkt III) oraz rozstrzygnął o kosztach procesu w postępowaniu apelacyjnym (pkt IV).

Sędzia Trybunału Konstytucyjnego zarządzeniem z 30 czerwca 2021 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącej 12 lipca 2021 r.), na podstawie art. 61 ust. 3 u.o.t.p.TK, wezwał skarżącą do usunięcia braków formalnych skargi przez doręczenie: odpisów (lub kopii poświadczonych przez pełnomocnika skarżącej za zgodność z oryginałem wyroków Sądu Okręgowego z 9 lipca 2019 r. (sygn. akt [...]) oraz Sądu Apelacyjnego z 26 stycznia 2021 r. (sygn. akt [...]); poświadczonych przez pełnomocnika skarżącej za zgodność z oryginałem kopii skargi kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego oraz pisma procesowego z 5 marca 2021 r. (zatytułowanego: „Wniosek o wstrzymanie wykonania wyroku SA”). Skarżąca została także zobowiązana do wskazania, które jej konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone przez zakwestionowane w skardze przepisy, jak również do uzasadnienia zarzutów niekonstytucyjności tych przepisów.

W piśmie z 16 lipca 2021 r. (data nadania) skarżąca odniosła się do zarządzenia.

Skarżąca zarzuciła, że zakwestionowane w skardze konstytucyjnej przepisy naruszają: „ochronę przedstawicieli w demokracji przedstawicielskiej w realizacji obowiązku reprezentowania wyborców” (art. 2 w związku z art. 16 ust. 1 w związku z art. 163 Konstytucji); zakaz dyskryminacji oraz zasadę równości (art. 32 Konstytucji); „wolność ekspresji/wolności słowa” (art. 54 Konstytucji); prawo do rzetelnego procesu i sądu (art. 45 Konstytucji); „prawo do majątku/mienia/własności i zakaz wywłaszczenia, przepadku całego mienia” (art. 21 i art. 64 Konstytucji) oraz „prawo do proporcjonalności sankcji w systemie prawnym” (art. 31 w związku z art. 2 w związku z art. 45 Konstytucji).

Od wyroku Sądu Apelacyjnego z 26 stycznia 2021 r. skarżąca wniosła skargę kasacyjną. W związku z tym Trybunał Konstytucyjny postanowieniem z 23 lipca 2021 r. zawiesił postępowanie do czasu jej rozpoznania przez Sąd Najwyższy.

Sąd Najwyższy wyrokiem z 14 grudnia 2022 r. (sygn. akt [...]) odrzucił skargę kasacyjną w części zaskarżającej orzeczenie o oddaleniu apelacji powodów (pkt 1), uchylił zaskarżony wyrok w punktach I, II i IV oraz w punkcie III w części oddalającej apelację po-

zwanej i w tych granicach przekazał sprawę Sądowi Apelacyjnemu w L. do ponownego rozpoznania oraz orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego (pkt 2).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Skarga konstytucyjna jest sformalizowanym środkiem ochrony konstytucyjnych wolności lub praw. Jej merytoryczne rozpoznanie jest uzależnione od spełnienia warunków wynikających zarówno z art. 79 ust. 1 Konstytucji, jak i z przepisów ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK). Skargom konstytucyjnym niespełniającym tych warunków oraz oczywiście bezzasadnym Trybunał Konstytucyjny odmawia nadania dalszego biegu.

Zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji „[k]ażdy, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone, ma prawo, na zasadach określonych w ustawie, wnieść skargę do Trybunału Konstytucyjnego w sprawie zgodności z Konstytucją ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o jego wolnościach lub prawach albo o jego obowiązkach określonych w Konstytucji”.

Z powyższego przepisu wynika, że warunkiem rozpoznania skargi konstytucyjnej jest uzyskanie przez skarżącego ostatecznego rozstrzygnięcia o wolnościach lub prawach albo o obowiązkach określonych w Konstytucji. W związku z tym art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK stanowi, że skarga może być wniesiona dopiero po wyczerpaniu przez skarżącego drogi prawnej, o ile droga ta jest przewidziana, w ciągu 3 miesięcy od dnia doręczenia mu prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia. Z kolei art. 53 ust. 2 pkt 1 u.o.t.p.TK zobowiązuje występującego ze skargą do dołączenia do niej tego orzeczenia.

Skarżąca wiąże naruszenie wskazanych w skardze konstytucyjnej praw z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w L. I Wydział Cywilny z 26 stycznia 2021 r. wydanym w sprawie o sygnaturze [...]. Orzeczenie to zostało jednak uchylone przez Sąd Najwyższy wyrokiem z 14 grudnia 2022 r. (sygn. akt [...]) w części, w której odnosi się do skarżącej, a sprawa została przekazana do ponownego rozpoznania. Oznacza to, że orzeczenie, w związku z którym skarżąca łączy naruszenie swych praw, utraciło walor ostateczności.

Skoro w niniejszej sprawie brak jest ostatecznego orzeczenia, to skarga konstytucyjna nie spełnia podstawowej przesłanki określonej w art. 79 ust. 1 Konstytucji, doprecyzowanej w art. 77 ust. 1 i art. 53 ust. 2 pkt 1 u.o.t.p.TK

Wskazana okoliczność jest – zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p.TK – podstawą odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

Wobec powyższego Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącej przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty doręczenia tego postanowienia.